

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o przeliczenie wysokości emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 kwietnia 2016 r.,
zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 6 października 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 sierpnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu wniosku z 6 czerwca 2011 r. przyznał M. S. prawo do emerytury od 17 czerwca 2011 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Kolejną decyzją z 16 września 2011 r., na skutek wniosku złożonego 24 sierpnia 2011 r., organ rentowy odmówił wnioskodawczyni przeliczenia emerytury. Ubezpieczona M. S. odwołała się od wskazanych decyzji.

Wyrokiem z 11 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w O. zmienił decyzję z 24 sierpnia 2011 r. i ustalił wysokość emerytury wnioskodawczyni od 1 października 2011 r. na kwotę 1.258,48 złotych (pkt I), oddalił odwołanie od decyzji z 16

września 2011 r. (pkt II) oraz wniosek o przeliczenie emerytury przekazał do rozpoznania organowi rentowemu (pkt III).

W wyniku rozpoznania apelacji od tego wyroku Sąd Apelacyjny wyrokiem z 3 czerwca 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok w pkt II i poprzedzającą go decyzję z 16 września 2011 r. w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury wnioskodawczyni od 1 lipca 2011 r. na kwotę 1.287,53 złotych przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 92,12% (pkt I), uchylił pkt III wyroku Sądu pierwszej instancji (pkt II), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt III) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt IV).

Ubezpieczona zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji w części, w zakresie punktu I. Skarżąca wskazała 11.956 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy zakwestionował wartość przedmiotu zaskarżenia. Podkreślił, że w skardze kasacyjnej ubezpieczona domaga się ustalenia wysokości emerytury w kwocie 1.538,35 zł począwszy od 1 października 2011 r., natomiast Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 3 czerwca 2015 r. ustalił wysokość świadczenia od 1 lipca 2011 r. w kwocie 1.287,53 zł. Różnica tych kwot za okres roku nie przekracza 10.000 zł.

W wykonaniu zobowiązania do przedstawienia szczegółowego matematycznego wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia pełnomocnik ubezpieczonej przedłożył żądane zestawienie, wskazując, że 11.956 zł stanowi różnicę w wysokości emerytury postulowanej i otrzymanej za okres od 1 października 2011 r. do 30 czerwca 2015 r. Wskazał, że ubezpieczona dochodzi roszczeń za okres wsteczny i dlatego w jej ocenie uzasadnione jest liczenie wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie art. 19 § 1 k.p.c.

Postanowieniem z 6 października 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną odwołującej się M. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego z 3 czerwca 2015 r. w sprawie z odwołania M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przeliczenie wysokości emerytury, uznając ją za niedopuszczalną z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny stwierdził, że ubezpieczona w istocie kwestionuje wysokość emerytury przyznanej jej od 17 czerwca 2011 r. na podstawie decyzji ZUS z 24 sierpnia 2011 r., wydanej wskutek

rozpoznania jej wniosku z 6 czerwca 2011 r. Wskazał, że uwzględniając treść decyzji, skutek odwołania od której toczy się postępowanie przed sądem, przedmiotem postępowania jest ustalenie wysokości świadczeń emerytalnych na przyszłość, nie zaś świadczeń zaległych. Tym samym zgodnie z powołanym orzecnictwem wartość przedmiotu zaskarżenia należało wyliczyć w oparciu o art. 22 k.p.c., zgodnie z którym w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok - za cały czas ich trwania. Różnica między wysokością świadczenia emerytalnego postulowanego przez wnioskodawczynię a wysokością tego świadczenia ustaloną wyrokiem Sądu drugiej instancji liczona za okres roku nie przekracza 10.000 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie ubezpieczona zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 398² § 1 k.p.c., przez odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia, podczas gdy właściwa interpretacja przepisów i stanu faktycznego sprawy powinna skutkować uznaniem, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 11.956 zł. Skarżąca wskazała, że dochodzi w skardze kasacyjnej wyrównania świadczenia za konkretny okres i w konkretnej wysokości przekraczającej 10.000 zł, a ewentualny skutek uwzględnienia tego roszczenia na przyszłość tylko zwiększyłby wysokość przedmiotu zaskarżenia. Podkreśliła, że dochodzi różnicy w wysokości emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 30 czerwca 2015 r. i wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi całość różnicy pomiędzy wysokością świadczenia orzeczoną przez Sąd a wysokością świadczenia, które powinno być według wnioskodawczym przyznane i wypłacone za cały ten okres.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., którego naruszenie zarzucono, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy

złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. W przypadku sporu o wysokość świadczenia emerytalnego, dopuszczalność skargi kasacyjnej, zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. zależy zatem od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Apelacyjny, odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych, nie naruszył art. 398² § 1 k.p.c. Trafnie bowiem wskazał, że tocząca się na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego sprawa dotyczy wysokości świadczeń emerytalnych na przyszłość, a nie świadczeń zaległych. Sama skarżąca podnosi zresztą w zażaleniu, że kwestionuje wysokość przyznanego świadczenia za okres od 1 października 2011 r. do 30 czerwca 2015 r. Swoje stanowisko skarżąca opiera na nieuzasadnionym założeniu, że wartość przedmiotu zaskarżenia powinna uwzględniać różnicę między świadczeniem przyznanym a wypłaconym za cały wskazy wyżej okres. Tymczasem zgodnie z art. 22 k.p.c. w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok, a jeżeli świadczenia trwają krócej niż rok - za cały czas ich trwania. Wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza więc różnica pomiędzy dochodzonym a faktycznie pobieranym świadczeniem za okres dwunastu miesięcy (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2015 r., II UZ 61/14, Lex nr 1656498).

Skarżąca powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z 18 października 2012 r., III UZP 3/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 112, zgodnie z którą w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, której przedmiotem jest zmiana wysokości świadczenia powtarzającego się, wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 zdanie 1 i 2 k.p.c.) ustala się na podstawie art. 22 k.p.c. w odniesieniu do świadczeń przyszłych, a w odniesieniu do świadczeń zaległych - na podstawie art. 19 § 1 k.p.c., a w razie dochodzenia świadczeń przyszłych i zaległych stosuje się art. 21 k.p.c., pomija okoliczność, że zaskarżając decyzję organu rentowego, którą rozstrzygnięto o wysokości emerytury skarżącej na przyszłość, nie dochodzi świadczeń zaległych. Powyższa uwaga odnosi się również do powołania się przez

skarżącą na postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2015 r., II UZ 7/15, Lex nr 1730704. Roszczenie niebędące przedmiotem decyzji organu rentowego oraz rozpoznania sądu nie może podlegać uwzględnieniu przy ocenie dopuszczalności skargi kasacyjnej ani stanowić podstawy określenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2015 r., III UZ 6/15, niepubl.).

Stanowisko ubezpieczonej i zaproponowany w zażaleniu sposób wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia są nieprawidłowe. Uwzględniając treść zaskarżonej decyzji, przedmiotem postępowania w sprawie jest ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego na przyszłość. Tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia należało wyliczyć w oparciu o art. 22 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

kc